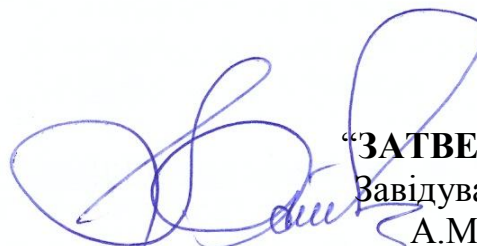

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЧЕРНІГІВСЬКИЙ КОЛЕГІУМ»
ІМЕНІ Т. Г. ШЕВЧЕНКА**

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ІСТОРІЇ ТА
СОЦІОГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН ІМЕНІ О. М. ЛАЗАРЕВСЬКОГО**

Кафедра історії України, археології та краєзнавства

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Завідувач кафедри

А.М. Острянко

(підпис)

(прізвище та ініціали)

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПОРІВНЯЛЬНА ПЕДАГОГІКА

Освітня програма 014 Середня освіта (Історія)

2022–2023 навчальний рік

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри історії України, археології та краєзнавства Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка

Протокол № 1 від 31 серпня 2022 року

Розробники: Юда Лариса Анатоліївна, кандидат пед. наук, доц. кафедри історії України, археології та краєзнавства Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка

Мова навчання – українська.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 6	Галузь знань <u>01. Освіта/ Педагогіка</u> (шифр і назва)	За вибором	
	Напрямок підготовки <u>014. Середня освіта (Історія)</u> (шифр і назва)		
Модулів – 3	Спеціальність: середня освіта (історія)	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 3		2022-й	2023-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин - 90		2-й	-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 8–10	Освітньо-кваліфікаційний рівень: „магістр”	Лекції	
		14	8 год.
		Практичні, семінарські	
		16	4 год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		60	88 год.
		Індивідуальні завдання: год.	

Програма вивчення навчальної дисципліни «Порівняльна педагогіка» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістра спеціальності 014 Середня освіта (Історія).

«Порівняльна педагогіка» є дисципліною за вибором. Вивчення дисципліни сприяє зростанню професійної ерудиції та компетентності майбутнього фахівця вищої освіти; збагаченню педагогічних поглядів студентів; формуванню активної творчої особистості, здатної на основі співставлення закономірностей і тенденцій розвитку національної системи освіти із зарубіжними аналогами; аналізувати, спрямовувати і коректувати її розвиток за допомогою рекомендацій, що розробляються для органів управління системи освіти, згідно з чинними вимогами, дотриманням принципів академічної доброчесності.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є стан, тенденції та закономірності розвитку освіти на глобальному, регіональному та локальному рівнях, порівняння (компаративізм) міжнародного та вітчизняного педагогічного

досвіду, тенденцій розвитку освітньо-виховних (педагогічних) систем різних країн світу з метою подальшого їх удосконалення та взаємозбагачення національних освітніх культур.

Навчальна дисципліна «Порівняльна педагогіка» розрахована для студентів магістратури (II семестр) включає 14 лекційних і 16 практичних годин, а також 60 годин самостійної роботи.

У змісті курсу можна виділити чотири змістовних модулі:

1. Теоретичні засади наукових досліджень у галузі освіти та педагогіки.
2. Сучасний стан та перспективи розвитку дошкільної, середньої і професійної освіти у зарубіжних країнах.
3. Основні чинники і напрями модернізації освіти на сучасному етапі.
4. Світові тенденції розвитку вищої освіти.

Навчальний курс побудований відповідно до вимог Європейської Кредитно-Трансферної системи (ECTS).

Обсяг дисципліни

	Денна форма	Заочна форма
Кількість кредитів ECTS	3	3
Кількість годин:	90	90
- лекції	14	10
- практичні / семінарські	16	8
- лабораторні	-	-
- індивідуальні завдання	-	-
- самостійна робота студента	60	82

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «*Порівняльна педагогіка*» є засвоєння студентами – майбутніми фахівцями ключових положень, методологічних засад, проблематики порівняльної педагогіки, опанування актуальних напрямків змін у змісті, формах, методах виховання і навчання, підвищення ефективності освіти розвинених країн світу та в Україні; формування у студентів, майбутніх фахівців з середньої освіти (історія) компетентностей, пов'язаних із застосуванням кращих педагогічних технологій в процесі модернізації сучасної української освітньої системи, формування власної педагогічної позиції щодо якості освітньо-виховного процесу, формування досвіду самостійного і творчого аналізу та оцінки соціально-педагогічних явищ, формування педагогічного мислення, професійної самосвідомості, дотримання принципів академічної доброчесності.

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- формування у студентів, майбутніх викладачів історії професійно-педагогічних знань про порівняльну педагогіку як самостійну педагогічну

дисципліну і її місце у системі педагогічних наук;

– розкриття об'єкта і предмета порівняльної педагогіки, специфіки її понятійно-категоріального апарату;

– формування компетентностей щодо орієнтації в теоретико-методологічних концепціях зарубіжної і вітчизняної педагогічної освіти, з'ясування механізмів пізнання педагогічної дійсності;

– розуміння інформаційно-суспільних змін і основних тенденцій розвитку ланок системи освіти в Україні та світі, різних підходів до організації педагогічного процесу, сучасних поглядів на технології діяльності суб'єктів цього процесу;

– формування вміння аналізувати проблеми підготовки майбутніх фахівців з точки зору порівняльної педагогіки;

– розвиток творчого потенціалу магістрів, їх професійного мислення, комунікативних здібностей.

Очікувані результати навчання

Здобувачі освіти повинні сформувані необхідні загальні та професійні компетентності відповідно до вимог освітньої програми:

Шифр згідно ОПП	Компетентності
ЗК 02	Здатність зберігати та примножувати культурні цінності на основі розуміння закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство, зберігати баланс між професійним та особистим життям
ЗК 03	Здатність активно вчитися впродовж життя й оволодівати інноваційними стратегіями навчання.
ЗК 04	Здатність виявляти ініціативу, підприємливість, генерувати нові ідеї, визначати та розв'язувати проблеми.
ЗК 05	Здатність ефективно працювати одноосібно, у складі команди і в мультидисциплінарному оточенні.
ЗК 07	Здатність спілкуватися державною мовою усно та письмово, доносити власну думку іноземною мовою усно та письмово.
ЗК 08	Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.

Тематичний план курсу

Змістовий модуль 1.

Теоретичні засади наукових досліджень у галузі освіти та педагогіки

Тема 1. Порівняльна педагогіка як галузь наукових знань

Предмет, завдання, функції і методи порівняльної педагогіки. Становлення та основні етапи розвитку порівняльної педагогіки як науки.

Порівняльна педагогіка як наука і як навчальна дисципліна. Різноманітність підходів до визначення предмета і завдань порівняльної педагогіки. Предмет і завдання порівняльної педагогіки за Б.Ф.Вульфсоном і Х.В.Давелом. Функції порівняльної педагогіки: інформаційно-аналітична, акумулююча, корекційна, координуюча, прогностична, вибірково-адаптивна. Методи порівняльно-педагогічних досліджень: описовий (вивчення, аналіз, опис офіційних документів, науково-педагогічних джерел), статистичний (збір, аналіз, інтерпретація статистичних відомостей і даних), соціологічний, власне порівняльний, історичний (історико-педагогічний - метод великих інноваційних циклів, хвильовий); конструктивно-генетичний метод; спостереження (звичайне та включене, інтенсивне та екстенсивне); бесіди, інтерв'ю; аналітичні методи.

Причини виникнення порівняльної педагогіки як науки. Різноманітність підходів до визначення етапів розвитку порівняльної педагогіки. Етапи розвитку порівняльно-педагогічних досліджень.

Основні поняття теми: порівняльна педагогіка, компаративна педагогіка, компаративістика, освітні системи, світовий освітній простір, зарубіжний педагогічний досвід, функції порівняльної педагогіки, методи порівняльно-педагогічних досліджень; періодизація розвитку порівняльної педагогіки, освітні системи, основні тенденції і закономірності розвитку освіти.

Тема 2. Історичні етапи розвитку порівняльної педагогіки

Історичні етапи розвитку порівняльної педагогіки у зарубіжних країнах та в Україні. Виникнення порівняльної педагогіки. Розвиток порівняльної педагогіки в різні історичні періоди у світі та Україні. Засновники та дослідники порівняльної педагогіки: Марк-антоній Жюльєн (Паризький), В.Кузен, Ф. Тірш, К. Ушинський, мікаел Е. Селер, Ісаак ендл, Ніколас Хенс, Фрідріх Шнейдер, Франс Хілкер та ін.

Періодизація розвитку порівняльної педагогіки як науки: класичний (передісторичний) період; період запозичень, виникнення і розвиток порівняльної педагогіки як самостійної галузі педагогічного знання; перші наукові дослідження та створення інституційної бази в галузі порівняльної педагогіки; період активного розвитку методології науки (50-70-ті рр.. ХХ ст.); період теоретичних змагань 80-ті р. ХХ ст. – поч.. ХХІ ст.

Тема 3. Розвиток освіти: сучасний стан, проблеми, перспективи

Провідні чинники, тенденції та стратегії розвитку освіти у сучасному світі. Освітній простір як феномен (В.Краєвський, Б.Коротяєв, В.Курило та інші). Поліструктурність світового освітнього простору: просторова (територіальна) і організаційна структури. Соціально-економічні фактори розвитку освіти у сучасному світі. Процеси глобалізації та їх вплив на розвиток освіти. Особливості шкільної освіти в полікультурному суспільстві.

Основні пріоритети і тенденції розвитку світової системи освіти. Загальна характеристика суперечностей і перспектив розвитку освітніх систем у сучасному світі. Сучасний стан і перспективи розвитку освіти в провідних країнах світу і в Україні. Глобалізація в освіті, її позитивні і негативні впливи. Міжнародні та всесвітні організації: ЮНЕСКО (Міжнародне бюро освіти; Міжнародний інститут

планування освіти; Інститут освіти ЮНЕСКО); Рада Європи та інші. Міжнародні проекти та програми, які передбачають участь різноманітних освітніх систем: ЕРАЗМУС, ЛІНГВА, ЕСПРІТ, ІРІС та інші.

Змістовий модуль 2

Сучасний стан та перспективи розвитку освіти у зарубіжних країнах

Тема 4. Розвиток дошкільної освіти в країнах світу

Типи дошкільних закладів в Україні та за кордоном, особливості їх функціонування. Різниця підходів до взаємодії між суб'єктами педагогічного процесу. Вибір підходів до організації освітнього процесу. Джерела фінансування дошкільної освіти за кордоном: залучення альтернативних до державного бюджету джерел. Розробка механізмів щодо регулювання регіональної політики у напрямі стимулювання діяльності підприємств з надання освітніх послуг у сфері дошкільної освіти у різних країнах світу. Формування стратегії розвитку дошкільних закладів з метою забезпечення його ефективної співпраці з соціальними інституціями: місцевими органами самоврядування, регіональними органами виконавчої влади, освітніми центрами, громадськими організаціями та сім'ями вихованців. Різноманітність та варіативність дошкільних закладів у різних країнах світу, особливості їх функціонування. Організаційні форми освітньої діяльності зарубіжних дошкільних закладів. Особливості освітньої діяльності поза межами дошкільних установ в різних країнах світу. Вимоги до професійної компетентності фахівців з дошкільної освіти за кордоном і в Україні. Стандарти педагогічної освіти.

Тема 5. Характеристика моделей зарубіжної школи та система освіти в Україні: порівняльний контекст

Сучасні моделі освітніх систем. Сучасні моделі вищої освіти. Типологія моделей розвитку освіти. Моделі освіти (розвиваючого навчання, традиційна, раціоналістична, феноменологічна, не інституційна). Сучасні освітні моделі: американська модель: школа (ясельна, початкова, середня, старша) – коледж – університет (бакалаврат, магістратура, докторантура); французька модель: школа (материнська, початкова, коледж, ліцей) – професійний (технологічний) інституту – університет (ліценціат, магістратура, докторантура) – великі школи; англійська модель: школа (ясельна, початкова, об'єднана, граматична, сучасна) – коледж – університет (бакалаврат, магістратура, докторантура); російська модель: школа (повна середня школа, гімназія, ліцей, коледж) – інституту, консерваторія, академія, університет – аспірантура – докторантура. Сучасні моделі вищої освіти: британська (вільне навчання особистості), шотландська (цінності корисного знання); німецька (цінність інтелектуального дослідження); американська, або чиказька (цінність вільного розвитку індивідуальних здібностей вільної особистості); японська (максимальна реалізація творчого потенціалу особистості).

Державний характер організації, фінансування і реформування систем освіти. Основні причини здійснення періодичного реформування систем освіти в

більшості країн світу. Причини виникнення приватних освітніх закладів в сучасних освітніх системах. Провідні моделі навчання обдарованих дітей. Стан і напрями розвитку освіти в Україні.

Спільності та відмінності моделей освіти зарубіжних країн та в Україні. Середня базова освіта і старша профільна школа в зарубіжних країнах: принципи організації.

Тема 6. Напрями розвитку професійної освіти в зарубіжних країнах

Мета і завдання професійної освіти. Тенденції розвитку професійної освіти в західноєвропейських країнах. Базова та неперервна професійна освіта у країнах заходу.

Моделі професійної освіти країн Західної Європи. Дуальна модель професійної освіти Німеччини. Професійні кваліфікації у Великій Британії. Професійна освіта в Іспанії.

Змістовий модуль 3

Основні чинники і напрями модернізації освіти на сучасному етапі

Тема 7. Модернізація освітніх систем у розвинених країнах світу

Основи теорії модернізації. Типологія парадигм освітніх реформ за Я. Гнітецьким. Парадигми освітніх реформ як моделі розвитку освіти. Провідні тенденції реформування освітніх систем. Еволюція реформ шкільної освіти у другій половині 20 ст. Реформи шкільної освіти у США. Освітні реформи у Великій Британії, ФРН, Франції, Японії, в Україні. Основні напрями реформування вищої освіти в розвинених країнах світу.

Тема 8. Тенденції диференціації і стандартизації освіти

Диверсифікації освітніх послуг у розвинених країнах світу та в Україні. Рівні диференціації: макрорівень, мезорівень та макрорівень. Провідні критерії диференціації освіти: за часом навчання, за умовами навчання, за навчальними цілями. Особливості диференціації навчального процесу в школах розвинених країн та в Україні. Індивідуальне навчання. Навчання обдарованих дітей. Диверсифікація освітніх послуг. Диверсифікація джерел фінансування вищої освіти у державах Східної та Центральної Європи. Особливості фінансово-господарської діяльності вищих закладів освіти України різних форм власності.

Тема 9. Проблеми підвищення ефективності навчання та якості освіти

Розвиток систем освіти, проблеми ефективності та якості освіти. Перспективи розвитку освіти. Цілі розвитку людства, проголошені у Декларації тисячоліття (ЦРДТ). Десятиліття грамотності ООН: освіта для всіх (ОДВ). Проблеми оцінювання ефективності освіти. Організаційний підхід до визначення ефективності діяльності навчального закладу та якості освіти. Освіта для всіх як фундаментальне право на освіту. Інформаційно-комунікативні технології як складова змісту освіти. Стратегії «Освіта впродовж життя», «Освіта для всіх» як утілення ідеї безперервності освіти.

Тема 10. Соціалізація людини в системі освіти

Актуальні проблеми виховання й соціалізації людини. Погляди Б. Бітінаса на виховання як процес залучення до цінностей. Цінність освіти й освітні цінності. Кодекс цінностей сучасного українського виховання за О.І. Вишневським. Особливості соціалізації молодого покоління. Ювентологія В.В. Павловського, С. Г. Слущкого й В. В. Журавльова. Виховні цінності в освіті розвинених країн світу. Громадянськість як провідна цінність системи національного виховання. Кодекс виховних цінностей, розроблений Радою Європи.

Змістовий модуль 4

Світові тенденції розвитку вищої освіти

Тема 11. Розвиток вищої освіти у країнах світу

Історія появи університетів – перших вищих навчальних закладів. Традиції організації їх діяльності. Різновиди ВНЗ у зарубіжних країнах. Організація діяльності ВНЗ, зміст і форми навчання. Можливості навчання за кордоном в сучасних умовах.

Тема 12. Гендерні стандарти освіти

Гендерна рівність як одна із цілей європейського Союзу. Впровадження гендерних підходів в освітній галузі зарубіжних країн. Спецкурси з гендерної проблематики у США, Великобританії, Франції, Нідерландах, Швеції, Німеччині. Досвід діяльності гендерних студій. Приклади збільшення можливостей жінок через освіту: жіноча народна школа у Швеції.

Структура курсу

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	Разом	у тому числі					Разом	у тому числі				
		л	пр	лаб.	інд.	срс		л	пр	лаб.	інд.	срс
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Теоретичні засади наукових досліджень у галузі освіти та педагогіки												
Тема 1. Порівняльна педагогіка як галузь наукових знань	6	2	-	-	-	4	8	1	-	-	-	7
Тема 2. Історичні етапи розвитку порівняльної педагогіки	5			-	-	5	8	1		-	-	7
Тема 3. Розвиток освіти: сучасний стан, проблеми, перспективи	10	2	2	-	-	6	9	1	1	-	-	7

Разом за змістовим модулем 1	21	4	2	-	-	15	25	3	1	-	-	21
Змістовий модуль 2. Сучасний стан та перспективи розвитку дошкільної, середньої і професійної освіти у зарубіжних країнах												
Тема 4. Розвиток дошкільної освіти в країнах світу	6	1		-	-	5	8	1	-	-	-	7
Тема 5. Характеристика моделей зарубіжної школи та система освіти в Україні: порівняльний контекст	9	2	2	-	-	5	11	1	2	-	-	8
Тема 6. Напрями розвитку професійної освіти в зарубіжних країнах	6	1		-	-	5	8	1	-	-	-	7
Разом за змістовним модулем 2	21	4	2			15	27	3	2			22
Змістовний модуль 3. Основні чинники і напрями модернізації освіти на сучасному етапі												
Тема 7. Модернізація освітніх систем у провідних країнах світу	8	1	2			5	9	1				8
Тема 8. Тенденції диференціації і стандартизації освіти	7	2				5	9					7
Тема 9. Проблеми підвищення ефективності навчання та якості освіти	8	1	2			5	7					7
Тема 10. Соціалізація людини в системі освіти	7		2			5	8					8
Разом за змістовним модулем 3	30	4	6			20	31	1				30
Змістовний модуль 4. Світові тенденції розвитку вищої освіти												
Тема 11. Розвиток вищої освіти у країнах світу	9	2	2			5	9	1	1			7
Тема 12. Гендерні стандарти освіти	9		4			5	8					8
Разом за змістовим модулем 4	18	2	6	-	-	10	17	1	1	-	-	15
Всього годин	90	14	16	-	-	60	90	8	4	-	-	88

Тематика практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Інтеграція у галузі освіти	2
2	Шкільні системи провідних країн світу.	2
3	Освітні реформи у розвинених країнах світу.	2
4	Зарубіжний досвід інклюзивного навчання дітей.	2
5	Підвищення ефективності навчання як провідний освітній процес у країнах світу.	2
6	Особливості соціалізації молодого покоління в країнах світу.	2
7	Розвиток вищої школи у провідних країнах світу.	2
8	Гендерні стандарти освіти.	2
Усього годин практичних занять		16

Самостійна робота

№	Назва теми	Кількість годин
1	Проблеми глобалізації і демократизації в освіті. Міжнародні проекти та програми, які передбачають участь різноманітних освітніх систем: ЕРАЗМУС, ЛІНГВА, ЕСПРІТ, ІРІС ТА та інші	9
2	Шкільні системи провідних країн світу. Шкільна система України: основні етапи розвитку. Нова українська школа: євроінтеграційний вектор. Шкільні системи Фінляндії, Китаю, Польщі.	6
3	Основні чинники, які впливають на якість освіти у провідних країнах світу. Реформи шкільної освіти у США. Освітні реформи у Великій Британії, Німеччині, Франції, Японії. Реформа освіти в Україні початку ХХІ ст.	10
4	Досвід реалізації інклюзивної освіти в країнах Європи: – «Інтегроване та інклюзивне навчання в Італії»; – «Рівноправність у здобутті освіти (досвід Австрії)»; – «Психолого-медико-соціальні центри (досвід Бельгії)»; – «Освітня реформа (досвід Голландії)»; – «Шведська модель інклюзивної освіти». – «Варіативність психолого-педагогічного супроводу (досвід Німеччини)».	15
5	Підвищення ефективності навчання як провідний освітній процес у країнах світу. Метод проектів – ефективна технологія навчання. Смарт-освіта для поколінь X-Y-Z. Діджитал-технології в освіті. Інформаційна безпека в освітньому просторі. Проект «Вивчай і розрізняй: інфо-медійна грамотність».	5
6	Зміст, технології, форми і методи виховання учнівської молоді та формування виховних цінностей, розвиток практичних умінь і навичок в організації і проведенні сучасної виховної роботи.	5
7	Гендерні стандарти освіти	10
	Разом	60

Методи навчання

Словесні (лекція, бесіда, розповідь), наочні (відеозаписи, аудіо записи, схеми, структури, таблиці), практичні (метод виконання вправ, трудової дії), ігрові (використання елементів рольових, пізнавальних ігор), методи контролю і самоконтролю (модульна контрольна, поточне опитування, виконання самостійної роботи).

Методи контролю

Поточний контроль рівня знань студентів

Його завданням є перевірка вивченого пошукачами освіти матеріалу, визначення ступеня його засвоєння, вироблення навчальних та дослідницьких навичок, формування вміння самостійної роботи з текстами та спроможності їх осмислення і інтерпретації; а також вироблення навичок письмової та усної самопрезентації.

Поточний контроль здійснюється за трьома напрямками:

- контроль за систематичністю та активністю роботи на практичних заняттях;
- контроль за виконанням завдань для самостійного опрацювання поза рамками аудиторних занять;
- контроль за рівнем засвоєння та творчого опрацювання у вигляді індивідуальних завдань (практична робота, майстер-класи).

Проміжний контроль рівня знань студентів.

Здійснюється під час проведення модульних контрольних робіт. Протягом семестру проводиться дві контрольні роботи.

Підсумковий контроль знань студентів

Здійснюється наприкінці вивчення курсу у формі іспиту. Студент допускається до підсумкового контролю за умови виконання не менш як на задовільну оцінку усіх проміжних форм контролю, передбачених поточним семестровим навчальним планом.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінювання результатів навчання на завершальному етапі. Форма проведення іспиту – комбінована.

Засоби діагностики успішності та якості навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання можуть бути:

- залік;
- реферати, есе;
- студентські проекти, презентації та виступи на практичних заняттях, наукових заходах, кураторських і виховних годинах;
- творча робота;
- усна відповідь;
- самостійна письмова робота;
- модульна контрольна робота;
- участь у тренінгу;
- участь у воркшопі..

РОЗПОДІЛ БАЛІВ ЗА РЕЙТИНГОВОЮ СИСТЕМОЮ

Модулі	I	II	III	IV	Разом (балів)
Бали	0 – 22	0 – 26	0 – 25	0-25	0 – 100
Практичні заняття	0 – 10	0 – 10	0 – 10	0-10	0 –40
Самостійна робота	0 – 15	0 –15	0 – 15	0-15	0 –60
Разом					100

Критерії оцінювання знань студентів за вимогами (ECTS).

а) робота на практичному занятті

Усна відповідь на практичному занятті	до 3 балів
Активність (доповнення, запитання)	1 – 2 бали
Доповідь	до 3 балів
б) письмова робота	до 5 балів
в) самостійна робота	до 10 балів

Робота на практичному занятті оцінюється за такими критеріями:

3 бали – студент у повному обсязі опрацював програмовий матеріал, має глибокі та міцні знання, упевнено оперує набутими знаннями, робить аргументовані висновки; студент вільно володіє навчальним матеріалом, може узагальнювати та застосовувати набуті знання;

2 бали – студент може відтворити основні положення програмового матеріалу, його відповідь неповна, містить незначні неточності;

1 бал – відповідь неповна, містить багато неточностей, головний зміст питання не розкрито, студент має лише приблизне уявлення про питання, що розглядається на занятті.

Самостійна робота з курсу «Історія української кухні» включає ведення конспекту практичного заняття, виконання письмових та творчих завдань, підготовку відеопрезентацій та доповідей для їх супроводу, проведення майстер-класів по приготуванню страв української кухні, написання сценаріїв виховних заходів та участь у їх проведенні.

Самостійна робота оцінюється від до 6 балів (залежно від модуля).

Ведення конспекту практичного заняття оцінюється за наступними критеріями:

- повнота, охайність і грамотність ведення конспекту;
- наявність теоретичного матеріалу (рукописний варіант) практичного заняття;
- виконання тестів і практичних завдань відповідно до теми практичного заняття.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи (проекту), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
83 – 89	B	добре	
75 – 82	C		
68 – 74	D	задовільно	
60 – 67	E		

35 – 59	Fx	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Методичне та технічне забезпечення

1. Навчальна програма
2. Робоча програма навчальної дисципліни
3. Методичні матеріали до практичних занять
4. Теми питань для самостійного опрацювання.
5. Перелік питань на підсумковий контроль знань (екзамен).
6. Персональний комп'ютер.
7. Мультимедійний проектор.

Перелік рекомендованої літератури Рекомендована література

Основна література:

Галус О. М. Порівняльна педагогіка : навчальний посібник. К. : Вища школа, 2006 . 215 с.

Порівняльна педагогіка : Навч. посібник / Упоряд. І.М. Богданова, Н. І. Дідусь, З. Н. Курлянд, М. Ф. Ломонова. Одеса: Південноукраїнський державний педагогічний університет ім. К. Д. Ушинського, 2000. 162 с.

Сбруєва А. А. Порівняльна педагогіка: Навчальний посібник для вузів / Аліна Анатоліївна Сбруєва. 2-е вид., стереотип . Суми : ВТД "Університетська книга", 2005 . 319 с.

Сбруєва А. А. Порівняльна педагогіка: навчальний посібник. Суми: Редакційно-видавничий відділ СДПУ, 1999. 300 с.

Чепіль М. М. Порівняльна педагогіка: навчальний посібник / М. М. Чепіль. Київ: Академвидав, 2014. 216 с.

Допоміжна література:

Авшенюк Н.М. Стандартизація професійної підготовки вчителів у Англії й Уельсі (кінець XX–початок XXI ст.): дис. ... кандидата пед. наук: 13.00.04. Київ, 2005. 166 с.

Беланова Р.А. Гуманізація та гуманітаризація освіти в класичних університетах (Україна – США) / Р.А. Беланова. Київ : Центр практичної філософії, 2001. 216 с.

Бочарова О.А. Модернізація вищої школи у сучасній Франції: дис. ... кандидата пед. наук: 13.00.01. Горлівка, 2006. 176 с.

Будник О. Виховний ідеал в історії української етнопедагогічної думки / Олена Будник // Історія української етнопедагогіки : навчально-методичний посібник / за ред Н. Лисенко. Київ-Івано-Франківськ, 2005. С.83–104.

Будник О. Демократичні цінності сучасного студентства: сутність та особливості формування // *Освіта перед викликами та загрозами сучасності* / за ред. Н. Лисенко. Machart, Czech Republic, 2012. С. 196–204.

Вежбінський Я. Реалізація Болонських принципів у реаліях польської вищої освіти / Я. Вежбінський // *Університет*. 2005. № 6. С. 89–94.

Вульфсон БЛ. Сравнительная педагогика: история и современные проблемы / Б. Вульфсон. Москва : Из-во УРАО, 2003. 232 с.

Гаврильчук Т. Освіта у Великобританії сьогодні // *Краєзнавство. Туризм*. 2009. № 45. С. 20–22.

Гевко І. Інклюзивна освіта в Україні: сучасний стан та проблеми розвитку // *Науковий вісник МНУ імені В.О.Сухомлинського. Педагогічні науки*. 2019. № 1 (64). С.52–58.

Гейзер В.А. Дошкільна освіта і виховання в Британії // *Освіта в сучасній школі*. 2007. № 4.

Гірний О.І. Ефективність системи освіти. Принцип когерентності // *Постметодика*. 2011. № 2 (99). С 2–8.

Данілавичюте Е. А. Закономірності виникнення, сутність та місце інклюзії у єдиній системі освіти в Україні // *Дефектологія. Особлива дитина: навчання і виховання*. 2013. № 1. С. 2–8.

Захарчук М. Є. Становлення та розвиток освітніх концепцій інтеграції та інклюзії у США / М. Є. Захарчук // *Вища освіта України*. 2012.– Додаток 1 до вип. 27, том I (34) : [тематичний випуск «Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору»] / відп. ред. І. П. Маноха. С. 143–150.

Інноваційні технології та реформа змісту освіти в контексті Лісабонської стратегії ЄС. Київ : Освіта України, 2007. 196 с.

Інтеграція в європейський освітній простір: здобутки, проблеми, перспективи: Монографія / за заг. ред. Ф.Г.Ващука. Ужгород: ЗакДУ, 2011. 560 с.

Кайдалова, Г. П. Досвід зарубіжних країн у запровадженні інклюзивного навчання в Україні [Текст] / Г. П. Кайдалова // *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології : науковий журнал / МОН України, Сумський держ. пед. ун-т ім. А. С. Макаренка ; [редкол.: А. А. Сбруєва, О. Є. Антонова, Дж. Бішоп та ін.]*. Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2015. № 6 (50). С. 108–116.

Кравець, Н. П. Зарубіжний досвід інклюзивного навчання дітей та перспективи його запровадження в Україні / Н. П.Кравець, О. І. Палагнюк // *Вісник науково-дослідної лабораторії інклюзивної педагогіки за матеріалами IV Всеукраїнської науково-практичної конференції : «Інклюзивна освіта : теорія, методика, практика» (29 березня 2018 р.)* / [гол. ред. Демченко І. І.]. Умань : ВПЦ «Візаві», 2018 р. Вип. IV. С. 25–28.

Малицька І.Д. Процес реформування в галузі обов'язкової освіти в країнах Європи // *Рідна школа*. 2002. № 12. (875). С. 73–76.

Малицька І.Д. Розвиток інформаційних педагогічних мереж в освітніх системах зарубіжних країн // *Рідна школа*. 2004. № 9. С. 73–76.

Павловський К. Трансформація вищої освіти в 21 столітті: польський погляд / К. Павловський. Київ, 2005. 230 с.

Порівняльна педагогіка : навчально-методичне забезпечення // Соціальна педагогіка : навч.-метод. посіб.: У 2-х ч. / За ред. П.М. Гусака, Л.К. Грицюк. Луцьк : РВВ «Вежа» Волин. націон. ун-ту ім. Лесі Українки, 2010. Ч. 2. 546 с. С. 391-411.

Порівняльна педагогіка : навчально-методичне забезпечення // Соціальна педагогіка : навч.-метод. м-ли для підготовки бакалаврів соц. педагогіки / за заг. ред. П. Гусака, Л. Грицюк. Луцьк : Вежа-Друк, 2012. С. 401–423.

Старовойт С. Особливості сучасної освітньої системи у великій Британії // Рідна школа. 2011. № 1 (січень). С. 75–76.

Інформаційні ресурси в Інтернеті:

Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

Навчальні посібники:

Сбруєва А. А. Порівняльна педагогіка : навчальний посібник. URL: <http://www.studfiles.ru/preview/2040660/>

Балясна О. Вища освіта за польським зразком / О. Балясна. URL: <https://proekt-obk.com/service/visha-osvita-u-polshi>

Васюк О. В. Порівняльна педагогіка. URL: <http://www.studfiles.ru/preview/3540566/>

Вознюк О.В. Порівняльна дошкільна педагогіка // Житомирський державний університет імені Івана Франка. URL: <https://studfiles.net/preview/5263498/>

Зінченко В. О. Моніторинг якості навчального процесу у вищому навчальному, 2013. URL: dspace.ltsu.org/bitstream/123456789/1798/1/Zinchenko.pdf

Інклюзивна освіта: досвід і перспективи [монографія] / Колектив авторів; відп. ред. Г.В.Давиденко. Вінниця, 2016. 242 с. URL: http://eprints.zu.edu.ua/26514/1/Inkluzivna_osvita_2016.

Презентація навчального посібника «Інклюзивна освіта» Відео. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-presshall/2735932-inkluzivna-osvita-prezentacia-navcalnogo-posibnika.html>

Чепіль М.М. Порівняльна педагогіка. URL: <http://academia-pc.com.ua/product/373>

Допоміжна література:

Балабанов К.В. Освітні тенденції розвитку освіти і науки в Європейському Союзі. URL: file:///G:/%D0%9C%D0%BE%D0%B8%20%D0%B4%D0%BE%D0%BA%D1%83%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82%D1%8B/Downloads/Ppog_2016_1_9.pdf

Вербенець А.А. Міжнародний досвід запровадження інклюзивної освіти // Педагогіка формування творчої особистості у вищій та загальноосвітній школах. Кривий Ріг. 2016. Вип. 51 (104) С. 90–97 URL: <http://pedagogy-journal.kpu.zp.ua/archive/2016/51/14.pdf>

Відкрита освіта: новітні технології у навчальному процесі та освітньому менеджменті як засіб інтенсифікації розвитку освітньо-наукової системи України // «Новітні технології у навчальному процесі» аналітична записка (Національний інститут стратегічних досліджень при Президентові України). URL: <http://old2.niss.gov.ua/articles/721/>

Гладун М.А., Сабліна М.А. сучасні он лайн інструменти інтерактивного навчання як технологія співробітництва // Open educational e-environment of modern University. №4 (2018). С.33–43.

Забезпечення якості вищої освіти: європейські кращі практики для України / упоряди. Т.Добко. URL: <http://education-ua.org/ua/analytics/305-zabezpechennya-yakosti-vishchoji-osviti-evropejski-krashchi-praktiki-dlya-ukrajini>

Ісаєва Г. Метод проєктів – ефективна технологія навчання. URL: <http://ru.osvita.ua/school/method/technol/1415/>

Козак Т. Модель системи освіти Німеччини як вагомий чинник здійснення професійної підготовки. URL: <http://dspace.tneu.edu.ua/bitstream/316497/12189/1/%D0%9C%D0%BE%D0%B4%D0%B5%D0%BB%D1%8C%20%D1%81%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B5%D0%BC%D0%B8%20%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%B8%20%D0%9D%D1%96%D0%BC%D0%B5%D1%87%D1%87%D0%B8%D0%BD%D0%B8.pdf>

Лапін А.В. Огляд зарубіжного досвіду інклюзивної освіти. С. 194–205. URL: [file:///G:/%D0%9C%D0%BE%D0%B8%20%D0%B4%D0%BE%D0%BA%D1%83%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82%D1%8B/Downloads/ooop_2013_4\(1\)_26.pdf](file:///G:/%D0%9C%D0%BE%D0%B8%20%D0%B4%D0%BE%D0%BA%D1%83%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82%D1%8B/Downloads/ooop_2013_4(1)_26.pdf)

Локшина О.І. Етапи розвитку стратегії Європейського Союзу у галузі освіти. URL: <https://scholar.google.com.ua/citations?user=oVS2g70AAAAJ&hl=ru>

Мілютіна О.К. Полікультурна освіта учнів середньої загальноосвітньої школи у Великій Британії. URL: <http://www.disslib.org/polikultura-osvita-uchniv-serednoyi-zahalnoosvitnoyi-shkoly-u-velykiy-brytaniyi.html>

Нова українська школа: презентація концепції. URL: <https://imzo.gov.ua/osvita/zagalno-serednya-osvita-2/nova-ukrajinska-shkola/>.

Освіта у Великій Британії. URL: <http://fedorchenko.ho.ua/gbr/1.html>.

Освіта в Німеччині. URL: <http://fedorchenko.ho.ua/de/1.html>.

Освіта у Франції. URL: <http://fedorchenko.ho.ua/fr/1.html>.

Освіта у Фінляндії. URL: <http://fedorchenko.ho.ua/fi/1.html>.

Школа в Німеччині: особливості системи у 2020. URL: <https://migrant.biz.ua/nimechina/navchannya-de/shkola-v-nimechchyni.html>